

Сто години от обявяването на

НА 24 МАРТ, ПОСОЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В ЧЕШКАТА РЕПУБЛИКА ДАДЕ ПРИЕМ ПО СЛУЧАЙ 131-ТА ГОДИШНИНА ОТ ОСВОБОЖДЕНИЕТО НА БЪЛГАРИЯ ОТ ТУРСКО РОБСТВО И 100 ГОДИНИ ОТ ОБЯВЯВАНЕТО НА НЕЗАВИСИМОСТТА НА НАШАТА ДЪРЖАВА. ТЪРЖЕСТВОТО СЕ СЪСТОЯ В САЛОНИТЕ НА ХОТЕЛ „ПРАГА“ И БЕ УВАЖЕНО ОТ НАД 300 ДУШИ. ПРИСЪСТВАХА ЧУЖДЕСТРАННИ ПОСЛАНИЦИ И ДИПЛОМАТИ, ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА МЕСТНИЯ ПОЛИТИЧЕСКИ ЕЛИТ И НА БЪЛГАРСКАТА ОБЩНОСТ, КАКТО И ВИСШИ ДУХОВНИЦИ ОТ ЧЕШКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА.

Берлинският договор от 1878 г. определя Княжество България като васално на Османската империя, което затормозява стопанското развитие на страната и ограничава възможностите ѝ в международните отношения. България е третирана като второкласна страна, в чиито вътрешни работи можело да се извършва намеса. София нямала право на самостоятелни легации, правителството нямало право да сключва договори без посредничеството на турското правителство. Васалитетът означавал и близо 3 млн. данък, плащан на турската империя. Князът, правителството и цялото общество очакват благоприятна политическа обстановка, която настъпва след Младотурския преврат в Истанбул през юли 1908 г., когато погледите на Великите сили не са така вперени в Княжеството.

Независимостта на Царство България е провъзгласена на 22 септември 1908 г. в църквата „Св. 40 мъченици“, построена в старата българска столица Велико Търново от цар Иван Асен II – с други думи там, където веднъж вече България се е възродила. Княз Фердинанд прочита пред министрите Манифеста за обявяването на Независимостта и се отслужва молебен за благоденствието на българската държава – акт, който символизира продължение на Второто българско царство. Княз Фердинанд приема титлата Фердинанд I, цар на всички българи. След това министър-председателят Александър Малинов прочита Манифеста на историческия хълм Царевец пред хилядно множество, а на 15 октомври – и в Народното събрание.

На заплахите с война от страна на Османската империя, България

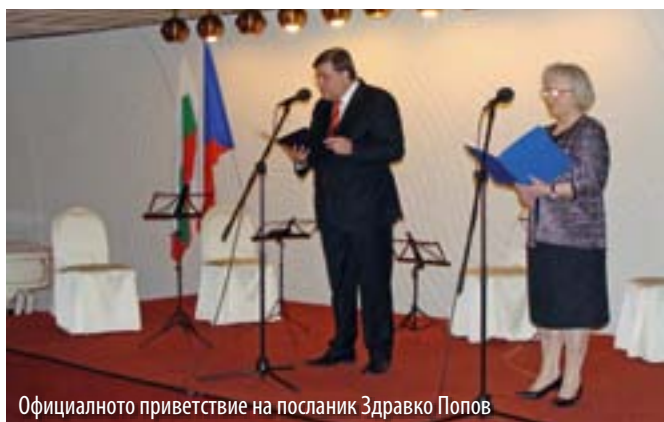
отговаря с военна мобилизация, но същевременно декларира готовност за мирно уреждане. Никой в Европа не е готов за война и усилията се насочват към дипломатическо уреждане на напрежението. С решаващата помощ на руското правителство са уредени политическите и финансовите проблеми с Турция и през март 1909 г. европейските правителства признават обявената независимост.

Директна връзка напъряко през годините и другите събития свързва датите 3 март – началото на идеала, 6 септември – първата стъпка към реализирането му и 22 септември, която ни дава самочувствието на нация. В своето слово посланик Здравко Попов изтъкна тази връзка между Освобождението, Съединението и обявяването на Независимостта. „Преди 131 години – каза той, – благодарение на победното приключване на Руско-турската Освободителна война, българите преживяват прераждането си в свободна нация, а преди 100 години получават статута на обединена и суверенна независима европейска държава. През този период, от Освобождението до провъзгласяването на Независимостта, България преживява небивал подем. Българите полагат основите на своята държавност, приемат модерна конституция и обединяват българските земи, изкуствено разделени в резултат на Берлинския договор от 1878 г. Достигат небивало икономическо развитие, което Европа по това време нарича „Българското чудо“. Посланик Здравко Попов допълни, че „това е времето, когато много голяма роля по пътя на страната към модернизация изиграва чешката интелигенция.“

В рамките на културната програма, подготвена за приема със съ-

Независимостта на България

Официалното приветствие на посланик Здравко Попов

Документалната фотоизложба за Независимостта на България и цар Фердинанд I

Струнен квартет „Камиларов“

Посланик Здравко Попов заедно с владика Кришоф и протопрезвитер Ярослав Шуварски

действието на Българския културен институт в Прага, камерен концерт изнесе струнен квартет „Камиларов“ в състав: Стефан Камиларов – цигулка, Петър Господинов – виолончело, Хелмут Лацкингер – цигулка и Мария Яманаха – виола. „Квартетът се състои от музиканти от България, Япония и Австрия – каза директорът на института Боян Панчев. – Общото между тях е, че живеят във Виена и имат зад гърба си забележителна кариера. Другото, което ги свързва, е обичта им към българската музика.“ В програмата на квартета фигурираха произведения от Моцарт, Шуберт и Марин Големинов.

Гостите на тържеството с интерес разгледаха и документалната фотоизложба „100 години от обявяването на Независимостта на България и епохата на цар Фердинанд I Български“, предоставена от Държавния културен институт към българското Министерство на външните работи.

Приемът завърши с коктейл, на който бяха дегустирани български вина и българска кухня. ■

Манифест на княз Фердинанд за обявяване на държавната Независимост на България

„По волята на незабвения цар-освободител, великият братски руски народ, подпомогнат от добрите ни съседи, поданиците на Негово Величество румънския крал, и от юначните българи, на 19 февруарий 1878 година (се) сломиха робските вериги, що през векове сковаваха България, някога тъй велика и славна.

Оттогава до днес, цели тридесет години, българският народ, непоколебимо верен към паметта на народните дейци за своята свобода и въодушевяван от техните завети, неуморно работи за уреждането на хубавата си земя и създаде от нея под мое ръководство и онова на о' бозе почившия княз Александър държава, достойна да бъде равноправен член в семейството на цивилизованите народи.

Винаги миролюбив, моят народ днес копнее за културен и икономически напредък; в това отношение нищо не бива да спъва България; нищо не трябва да пречи за преуспяването ѝ.

Такова е желанието на народа ни, такава е неговата воля. Да бъде според както той иска.

Българският народ и държавният му глава не могат освен еднакво да мислят и еднакво да желаят.

Фактически независимата ми държава се спъва в своя нормален и спокоен развой от едни узи, с формалното разкъсване на които ще се отстрани и настаналото охлаждане между България и Турция.

Аз и народът ми искрено се радваме на политическото възраждане на Турция; тя и България — свободни и напълно независими една от друга, ще имат всички условия да създадат и уякчат приятелските си връзки и да се предадат на мирно вътрешно развитие.

Въодушевен от това светло дело и да отговоря на държавните нужди и народно желание, с благословението на Всевишния прогласявам съединената на 6 септември 1885 година България за независимо Българско царство и заедно с народа си дълбоко вярвам, че този ни акт ще намери одобрението на великите сили и съчувствието на целия просветен свят.

Да живее свободна и независима България!

Да живее българският народ!“

22 септември 1908 год.